

Frederiksoord

Vene

OVERAL IN OONS LAAND vien ie grond die geschikt is om d'r wat op te verbouwen. In Drenthe gruuien ok planten, struken en bomen in overvloed. Dat was tweihonderd jaor leden wel hiel aanders. Doe beston een groot pat van Drenthe uut moerassen: vene. D'r woonden dan ok weinig meensken in Drenthe, want op veengrond wol niks gruuien.

In diezelde tied woonden d'r in de grote steden van Zuud- en Noord-Hollaand duzenden arme meensken. Een boel meensken hadden gien huus. En ok al was laandlopen verbeuden, d'r zwurven hiel wat bedelaars rond op straote. De weeshuzen zatten vol mit kiender.

Dat brocht Johannes van den Bosch op een idee.

'As we now alle arme meensken es naor Drenthe sturen en heur door een stokkien grond geven, dan kun ze leren om veur heurzels te zorgen.'

Johannes richtte de Maatschappij van Weldadigheid op en bouwde midden in et vene een laandbouwklonie veur laandlopers en wezen: Frederiksoord.

Op een dag wodden Teunis, die zien wark kwietraekt was, en Machteldje, die gien oolden meer hadde, in Rotterdam oppakt en mit een trekshute naor Drenthe brocht. Daor wodden ze votdaolik an et wark zet. Mit een scheppe mossen ze et vene veraanderen in vruchtbere grond. Sloden greven, spitten, bemesten; iedere dag weren ze drok an et wark. Staorigan veraanderde et woeste laand in een grune moestuun.

De jaoren gongen veurbi', Teunis en Machteldje trouwden mit mekeer en weren gelukkig in et husien mit et stokkien grond dat ze kregen hadden van de Maatschoppi'je. Spietig genoeg kregen ze gien kiender.

Teunis gong naor meneer Johannes en zee: 'Machteldje en ik willen wel veur een peer weeskiender zorgen.'

'Dat is een goed idee,' was et antwoord. 'Ik weet een peer geschikte kiender.'

Et duurde niet lange doe d'r twee kiender bi'j Teunis en Machteldje brocht woden. Ze hadden wonderlike naemen: Marianne en Willem der Nederlanden.

'Wat een arme schaopen,' zee Machteldje vertederd.

'Wat is d'r gebeurd mit heur oolden?'

'Dat kan ik niet zeggen,' zee de direkteur geheimzinnig. 'Disse beide kiender bin brocht deur een veurnaeme meneer die zien naeme niet zeggen wol. Hi'j het genoeg geld achterlaoten om de kiender heur leven lange te verzorgen. Ik zal jim iedere weke wat van dat geld geven.'

Teunis en Machteldje deden heur best om Marianne en Willem een fijn leven te geven op heur kleine boerderi'jgien. Daegs mossen de kiender, krek as alle aandere kiender in de klonie, mitwarken op et laand. Aovens mochten ze naor schoele. Daor zatten ze vaeke te slaopen in de schoelebaanken, zo mu weren ze van et hadde warken.

Soms keken Teunis en Machteldje mit verwondering naor heur twee kiender. Ze weren hiel anders as de kiender van de bedelaars en de laandlopers.

Marianne en Willem hadden wat biezunders, wat veurnaems. Waor kwammen ze toch weg? Wie weren heur oolden en wie was die veurnaeme meneer einliks? Mar gieniene wus et.

Staorigan kwammen de praoties op gang. 'Wie hiet d'r now Der Nederlanden?' vreug iene him hadde-op of. 'Dat kan alliend aj' keuninklik bloed hebben.'

'Ie hebben geliek,' zee een aander. 'Marianne is vast een preensessien dat deur heur heit votdaon is.' 'Dan is Willem misschien wel naor preens Willem II nuumd.'

'Ja, dat zal et wezen. De kroonpreens schaemt him bliekber veur disse kiender. Misschien is heur mem niet de preensesse, mar een gewone vrouw. Daoromme mossen ze votstopt wodden in een veenklonie, veer vot van Hollaand en veer vot van zien echte vrouw.'

Mar gieniene wus et zeker, dus bleef et bi'j geroddel. Et hadde ok gien zin et an de kiender zels te vraogen, zi'j hadden ok gien idee wie heur echte heit en mem weren en as die nog leefden. Willem warkte zien hiele leven mit een boel wille op et laand. Marianne leerde spinnen en weven. Et gong heur niet zo slim makkelijk of.

'Ie kun goed zien daj' einliks hiel deftig binnen,' zeden de meensken. 'Je hanen bin niet geschikt veur dit zwaore wark.'

'Ja,' zee Marianne. En veur de grap wuifde ze mit heur haand as een echte preensesse.

Nooit is et iene lokt om et geheim van Marianne en Willem uut te pluzen.

Deur de jaoren henne hebben duzenden aarme meensken warkt in et Drentse vene. Frederiksoord, Willemsoord, Wilhelminaoord, Veenhuizen; wie daor telane kwam, mos daor keihadde warken. Bedelaars, laandlopers, weeskiender, as ze wollen of niet, ze mossen warken veur de kost.

Argens in Frederiksoord kuj' een kloniehusien bekieken. Et het mar iene kae-mer. Aj' de kaastedeuren eupendoen, ziej' de bedden. Et bin beddesteden waar as een hiele familie mit kiender in slaopen kon. Hier sleupen Teunis en Machteld-je. En ok heur beide pleegkiender Marianne en Willem der Nederlanden .